

VASÁR NAP

KÉPES CSALÁDI HETI UJSAG.

SZERKESZTŐSÉG

hova
a lapba szánt kéziratok
reklamációk
küldendőik
Székelyudvarhely,
ev. ref. papi lakás.
Előfizetési pénzek,
Becsek Dániel Fia
könyvnyomdájába inté-
zendők: Sz.-udvarhely
Árpád-utca 3

FŐSZERKESZTŐ:
NAGY KÁROLY, ref. theol. tanár.

FELELŐS SZERKESZTŐ:
VAJDA FERENCZ,
székelyudvarhelyi ref. pap.

KIADJA:

Az Erdélyi Ref. Egyházkerület
»Egyházi Értekezlete«

Megjelenik:

minden vasárnap egy iven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Egy évre . 4 kor. Negyedévre 1 kor.
Fél évre . 2 kor. Egy szám ára 10 fill.

A szülők és az iskola.

Mindenkor helyén való ha az iskoláról illetve a nevelésügy körébe eső dolgokról beszélgetünk, de mégis a legérdekesebb és a legidőszerűbb most, mikor a különféle tanintézetek *kapui* újból meg nyílnak, hogy befogadják az oda tuduló gyermekhadat. Ma már teljesen felesleges az iskola jelentőségéről beszélni, ez elismert dolog. Ma egy nemzet életében az iskola ez egyik legfontosabb tényező. Az iskola van hivatva arra, hogy felvértesse az egyeseket, mindama kellékekkel melyeket egy rendezett társadalom megkívánhat tagjaitól. Az iskola az emberiség számára az üdv és a boldogság kútforrása.

S míg másutt külföldön a társadalom minden rétegébe behatolt e felfogás s ez által erős művelődési törekvések sarjadzanak, addig nálunk — sajnos — a leglányhább érdeklődés is alig észlelhető az iskola iránt, sőt egyes helyen csaknem ellenszenvvel viseltetnek iránta. Pedig nálunk is — daczára mindennek nagy igényekkel lép fel az iskolával szemben a társadalom. Azt követeli, hogy az iskola neveljen embereket, élni tudó, életképes nemzedéket formáljon, a sok gyermekből. Sőt az egyesek is boldogtalanságuk miatt, az iskolát teszik egyenesen felelőssé, ezt kárhoztatják. Helyes, ez mind az iskola feladata körébe eső dolgok s így ezeket az iskola kötelességének is kell tekintse. Azonban az iskola soh' sem fogja tudni meg oldani e nagy és nehéz feladatot a szülők, és a társadalom támogatása nélkül. Nem oldhatja meg addig míg úgy az egyesek, mint a társadalom nem tesznek eleget az iskolával szembeni kötelességöknek.

Jelen soraimmal az egyesek, a szülők köteles-

ségeinek két kiemelkedő pontjáról óhajtok röviden szólni, s ezt leginkább a földmives nép figyelmébe szeretném ajánlani.

Szomorú dolog a mi magyar népünknel az, hogy tulságosan anyagi felfogása minden eszményi, emberi törekvés iránt teljesen érzéketlenné tette. Szomorú, de való s ez legérzékeltőbbben kitünik az iskolával szemben foglalt állásából. Mert ha nem is akar szándékosan nehézségeket támasztani az iskolának céljai elérhetésében, ami éppen nem mondható, már a saját gyermeke irányában tanusított egy kedvűsége elégséges a fentiek igazolására. Ki mondja, hogy nem igaz-e a mit mondok, többre becsüli a marháját, a jószágját, mint a saját véréből és husából származott gyermekét. Amazt jól ellátja tisztán tartja, míg emezt rongyosan járattja, ha éppen nem éhezeti, lelkének mivéléséről mitsem gondoskodik. Mindenben csak anyagi érdekei vezérlik. Nem törődik azzal a felelősséggel sem, melyet Isten akkor ruházott rá, mikor gyermekkel ajándékozta meg. Pedig minden szülőnek legelső és legszentebb feladata gyermeke iránti kötelességét teljesíteni. Hogy mik ezek a kötelességek *külön-külön* majd egy más alkalommal mondom el. Most térjünk vissza az iskola által támasztott követelményekre.

Mindenesetre egyik leglényegesebb kellék a cél sikere tekintetében a pontos iskoláztatás. Ez egyike a legkényesebb kérdéseknek, mert a fentebb körül vonalzottak szerint, a legtöbb földmives szülő a maga hasznára foglalja el gyermekét. Igaz, van sok kit a szegénység kényszerit erre, de a legtöbb esetben éppen a jobb módúak teszik azt. Igen, mert az egyik nem fogad cselédet, a másik nem akar a jószág őrizéséért fizetni a

csordásnak s így tovább. Inkább elvonják az iskolától, mert nem képesek egyéni önzésüket legyőzni. S ha azután az iskola az ilyen elemekkel szemben teljesíti kötelességét t. i. a kényszer eszközkhöz folyamodik, akkor ezek esküdt ellenségivé válnak az iskolának s vele együtt természetesen a tanítónak is. Ne feledjük az iskola maga a tanító. Világos most már az is, hogy az ilyen szülő — kit kényszerrel kell gyermeke pontos iskoláztatására sarkalni, — otthonában az iskolának semmi tekintélye nincs a gyermek előtt sem, mert a szülők elég könnyelműen lerombolják azt. A legtöbb esetben aztán az ilyen szülő gyermeke gyenge tanuló, mert részint otthon nem engedik tanulni, vagy pedig a gyermek nem is tanul, s őt erre senki sem kényszeríti. S még is mit kell tapasztalnunk az év végén? Azt hogy rendszeren az ilyen szülők állnak fennebb s ki-düledt mellel, fitymáló tekintettel s ravasz mosolygással kérdik; hát csak ennyi az eredmény? Azután pedig a hol csak alkalom nyílik, szidják, ütöttek-verik, rugják az iskolát. Így nyájas olvasó az iskola soh' sem érheti el céljait. Pontos iskoláztatás kell. Ez az egyik. A másik, a mely talán jelentőségben felett áll amannak, mert amaz föltételezi ezt, az iskola iránti meleg érdeklődés, jóindulat és bizalom. Ez alapfeltétellel csak ennek nyomában fakadhat eredmény, siker. A tanítóság igyekszik ezt az érdeklődést felkelteni, azt a jó indulatot és bizalmat kiérdemelni, megszerezni és biztosítani is, csak a szülőknél ne volna ez annyira hozzáférhetetlen. Érthető azonban, hogy ez az

iskola iránti szeretet a népnél csak más meggyőződés szüleménye lehet. Le kell tehát vetkőzni. Atyám fiai ez ósdi felfogásokat, a közömbösséget, háttérbe kell szorítani ez egyéni érdekeket, s akarni kell az összesség hasznára lenni.

Szülők szeressétek gyermekeiteket s ez által kedveljétek az iskolát, viseltesetek rokonszenvvel irányában, s ne tartsátok vissza gyermekeiteket, hagyjátok hozzánk jönni a kisdedeket, hogy növekedjenek a tudományban, az Urnak félelmében és a szeretetben.

Mezey Mihály,
áll. tanító.

Ősszel.

Ugy eltudom nézni sárguló levelek
Susogó hullását;
A dér ütöttfejű hervatag virágok
Lassu haldoklását.
Mikor őszi eső veri ablakomat
Halgatom csendesén,
S busan gondolkozom, mint fut el fölöttünk
Az idő sebessen.

Mert ha jó a tavasz, szívünk reménykedve
Édes öröme vár;
Nem is vesszük észre virágnylásakor
Hogy már közel a nyár,
De az ősz! oh az ősz tanit lemondani
Tört remények árán,

TÁRCZA.

A három harang.

Két harangja volt a falunak, de bizony a kető sem ért egyet, mert a nagyobbik már régen megrepedt s hiába huzta Bürkös Péter, a harangozó, inaszakadtából, bizony nem igen volt abban köszönet. A hangja a falu közepéig sem hallatszott el s még ez a gyarló hang is olyan rezgős, olyan nyöszörgős volt.

A másik harang, a kisebbik, nem lett volna úgy megrepedve, de hát ez meg már módnélkül megkopott s olyan különös hangja volt, mintha két ócska kapát vertek volna össze.

S ez a két harangja volna a falunak máig is, ha egyszer a jámbor, istenfélő Szabó Márton harmadfü tinója el nem kóborog az árokpartról, a hova ki volt csapva legelészni. De hát a boczi elkóborgott. Nyilván soványollotta a füvet az árokparton s bornyu-ésszel azt tette fel magában, hogy ő bizony odébb megy egy kicsit; amarra a határ felé, mintha kövérebb legelő mutatkoznék.

A gondolatot tett követte és a tinó, a Lombár, lassan legelészve szépen odébb indult. Ment, mendegélt s csakhamar rájött, hogy hiszen könnyű dolog ez, eddig is bolond volt, hogy meg nem

cselekedte. A határban sem csósz, sem egyéb izgága ember nem lábatlankodott, a ki utját állotta volna.

Haladt hát tovább-tovább, nagyokat harapva jobbra is, balra is, hol a buzavetésbe, hol az árpába, hol más egyébbe.

Az illetén csemegézés közbe egyszer aztán csak azon vette magát észre, hogy már a harmadik falu határában jár. Csak az volt a baj, hogy itt már a Lombárt is észrevették, a mint épen egy luczerna-táblának nekiállott, hogy azt is megkóstolja: milyen izü lehet. A luczerna gazdája épen ottan körül kapálgatott s a mint megsejtette a jövevényt, először is nagyot ütött a kapanyéllal a Lombár horpaszára, azután pedig behajtott a faluházához bitangságba, kegyetlen szóval megmondváu a birónak, hogy ha érte jönnek egy kemény forintot alól ki ne adja senki fiának, mert kárban találódott.

A mint Szabó Márton uram észrevette, hogy sehol sincs a borju, mindjárt rosszat sejtett, mert látta a sáros árokparton a nyomokból, hogy a Lombár kifelé indult a határból s így bizonyos, hogy azóta valahol bitangságba került.

Megcsóválta a fejét, nyakába akasztotta a szeredást, kezébe vett egy botot s megindult a szőkevény keresésére.

Nagy nehezen rá is akadt, de majd hanyat esett, a mint meghallotta, hogy egy forintot kell érte fizetni. Szörnyű lelketlenség!

Hervadt falevél csendesen susogja
Remélni késő már.

Minden lehult levél, s minden hervadt virág
Egy bevégezett élet:
Lenge fuvalomra játszi enyelgésre
Szülte a természet,
Édes szerelemre nyitották kelyhökét
Nyári napsugárnak,
Őszi szélfuváskor busan elhervadva
Temetésre várnak.

Busan függöl a szél, zúg, bug keservesen
Merengve halgatom,
Az én csüggedt lelkem néma fájdalmához
Hozzá illik nagyon;
A mikor megrázza bezárt ablakomat
Nem gondolok másra,
Vágyakozó szivek, összetört remények
Fájó mulására.

Koty Mariska.

Vilmos császár a türelmetlen- ség ellen.

Strassburg püspöke, Bender, megátkozta a katolikus temetőt, mert egy protestánst temettek el földjében s bár az átkot visszavonta, ebben a dologban olyan jelenete volt Vilmos császárral, a melyet nem egyhamar szeretne még megérni. Mi-

Aztán még forintja sem volt Szabó Márton uramnak. Kiakasztotta hát a szeredást a nyakából s ott hagyta zálogban, jól végig csapott a borjun s hazafelé fordította.

Hanem a mint a templom mellett ment volna el, egyszer csak megkondul a toronyban a harang, nem is egy pedig, sem kettő, hanem három. És milyen szépen, milyen gyönyörűen, mintha valamennyi csupa ezüsből lett volna. Valami nagy halottnak harangoztak, épen be is fordult az utcából a gyászos felekezet.

Márton gazda megállott, tisztességgel levette a kalapját s nézte a szomorú menet elvonulását. De még akkor sem mozdult a helyéről, oda-támaszkodott egy ákáczfához s hallgatta nagy gyönyörűséggel azt a felséges harangszótt Hallgatta, hallgatta még csak utolsó nem kondult.

Ezután szép csendesen megindult haza felé. Gondolkozott mélyen, nagyon mélyen, sokszor meg ugratott, minth magában beszélgetne valamit. A Lombárra nem ütött egyet sem, pedig feltette magában, hogy utközben majd emberségre tanítja; de hát még csak egy zokszóval sem illette. Szép szeliden vezette a kötelénél fogva.

A mint a falu határáig értek, visszafordult Szabó Márton uram, hosszasan nézte a bádogos tornyot s ilyen sóhajtás szakadt ki, szívéből:

— Hej, Istenem, ha valamikor engem is olyan szép harangszóval temetnének el!

Csak hogy hű, elérhetetlen vágyódás! Hiszen az eklézsia olyan szegény, világvégéig sem birna más harangokat csináltatni!

kor II. Vilmos legutóbb Strassburgba került, oda-rendelte a püspököt a pályaudvarra s mikor hosszas megvárakoztatás után végre maga elé bocsátotta, a Marburger Zeitung szerint, következőket mondotta neki:

— Ön kihallgatást kért, püspök úr; én is óhajtottam önnel beszélni, azért rendeltem ide. Mielőtt elmennék Strassburgból, meg kell mondanom, hogy elégedetlen, nagyon elégedetlen vagyok önnel. Nekem azt mondták, hogy ön okos és békeszerető ember s most olyasmit követett el, a mit a legfanatikusabb ember se tenne meg. Ön megátkozta a temetőt, egy darabb német földet, a melyre nekem ügyelnem kell. Jegyezze meg, püspök úr, hogy a német császár sohasem fogja eltérni, hogy a türelmetlenség átka csak egy talpalatnyi német földet is megszenteltessen! Az ön hivatása az, hogy áldjon; ha a pap álko-zódik, megrabolja állását a méltóságától és előjogaitól. Tudja meg s ne felejtse el, hogy ilyen dolgokban nem ismerek tréfát. Én és az én házam a protestáns egyházhoz tarozunk s alattvalóim kétharmadrésze is. Sokat járok katolikus vidéken is s ha egyszer Isten úgy akarná, hogy ilyen helyen haljak meg s valamely okból nem vihetnék holttestemet őseim sirboltjába és itt temetnének el, ön talán istenkáromló átokkal sujtaná azokat a barázdákat, a melyek alatt testem pihen, mivel talán az egyháza szabályai ezt írják elő? Az ön átka fölnyitotta a szememet, püspök úr. Én kész voltam s ma is kész vagyok jó barátság-

Hanem hát Szabó Márton a bibliát is sok-szor olvasgatta s eszébe jutott bölcs Salamon eme mondása: »Minden akarat megcselekedésének vagyon ideje és módja«, s ebben bizva elhatározta, hogy ő maga fog olyan három harangot csináltatni.

Mikor a zálogban hagyott szeredást kiváltotta, beköszönt az ottani paphoz is s nagy szívbéli aggodalmak közt megkérdezte, hogy hol és mennyiért öntötték azt a felséges hangú három harangot?

A tiszteleles megmondota szívesen, még a számadásokat is megmutatta, de bizony a szíve verése is megállott Szabó Márton uramnak, a mint meghallotta, hogy kerek négyezerkétszáz forint kell olyan három harangért!

Ugy érezte Szabó uram, mintha megszedült volna, alig tudott a paptól elköszönni.

Hanem megint csak eszébe jutott a biblia mondása. És ez megint erőt, bizodalmat öntött a Szabó uram megcsüggedt szívébe és miután egész éjszaka hányta-vette magában a dolgot, reggelre kelve már így fohászokodott fel:

— Ha szegény vagyok is, mégis csak össze-csinálom. Majd megsegít rá a jó Isten!

Mert hát földi javakban bizony nem igen bővölködött Szabó uram, egy kis házánál egy pár hold földjénél, néhány marhájánál, meg két karjánál nem igen volt egyebe. Még az a jólelkű felesége is elköltözött harmadéve, az is itt hagyta, pedig hej nagy segítségére volt minden dolgaiban.

(Folyt. köv.)

ban élni a katolikus egyházzal. Amennyire lehetett igyekeztem katolikus hiveim kívánságait teljesíteni, gyakran protestáns alattvalóim gáncsai és zugolódása ellenére, mert azt akartam, hogy mind a két keresztyén egyház békességben éljen, közös erővel dolgozzék a haza javára és becsülje egymást. Óvakodjék attól, püspök úr, hogy engem e törekvéseim meghiusításával arról győzzön meg, hogy a katolikus egyház nem békességet akar, hanem meghodolást. Ha arról kellene meggyőződnöm, hogy a két egyház kibékítésére való törekvésem a katolikus türelmetlenségen szenved hájtörést, akkor meglehet, hogy más szél kezd fujni Németországban. Ön éppen olyan jól tudja, mint én, milyen erős lett újabban a protestáns áramlat. Ne feledkezzék el erről s azt se felejtse, hogy az ön császára is protestáns.

A császár elhalgatott s a püspök, a ki nem tudta szuró tekintetét elviselni, lehorgasztotta a fejét s csak ezt mondta:

— De hiszen visszavontam az átkot, felség.

— Ez az ön szerencséje, — mondta a császár — különben nem is fogadtam volna. Ne igyekezzék menteni magát, mivel eljárására úgy nincsen semmi mentség, csak azt az egyet jegyezze meg még: ön még német püspök, még pedig az anyaországban, a hol a német császár egyúttal fejedelme is önnek. Szolgálja az Istent logjobb tehetsége szerint, de ne felejtse el, hogy a császárt s az országot is szolgálja s hogy a császári kéz nemcsak kegyes tud lenni, de erős, mint a vas. Azt hiszem, megértettük egymást, püspök úr, Isten áldja meg!

Isten igéje.

— Az Isten kegyelme. —

És nagy buzgó szeretettel magához fogadja az Ur az ő földét és megkegyelmez az ő népének: (Jóél 2. 18.)

Ha lehetetlenség a valóságnak megfelelően megfesteni a sötét felhő boruján kigyuladó szívárvány gyönyörűsége színvegyületeit: bizony való igaz, hogy minden szó gyöngye kibeszélni azt a fölemelő, megnyugtató érzést, mely az éhség rémével vivódó Juda népének szívét eltöltötte akkor, a mikor Jóél próféta ajkán felhangzott e jóslat, ez ígéret: *és nagy buzgó szeretettel magához fogadja az Ur az ő földét és megkegyelmez az ő népének.* Miért? Ime, miket mond a próféta! Elpusztított a mező, elveszett a buza, elszáradott a must-, megizetlenült az olaj. A mezőnek minden élőfái kiasztak; a pómagránát is, a füge is, a pálmafa is, az almafa is. Megemésztette a hőség a pusztabeli füvet, így elvesztek a barmoknak és juhoknak nyájai. Kiszáradtak a folyóvizek ágyai, kiégette az aszály a pusztabeli zöld füvet, azért elhullottak az erdőknek vadai, a mezőknek vadai. Csoda-é tehát, ha Juda népe letörölte könnyeit, ha szabadon lélegzett fel, a mi-

dőn az általános elcsüggedés és kétségbeesés közepette ihletett ajkáról hallja szárnyalni a jobb jövőt ígérő ígéretet, a próféta jövendölését.

A mi a meglátogatott és az örökkévaló s egyedüli bölcs Isten balkarja által sujtott Judának csak jóslat volt, ez nekünk valóság. A mi néki ígéret volt, nekünk az is valóság. Nekünk imígyen szól az ige: *és nagy buzgó szeretettel magához fogadta az Ur az ő földét és megkegyelmezett az ő népének.*

Magához fogadta az ő földét; a mi földünket is. Megkegyelmezett az ő népének; mi nekünk is. Valóban. Hiszen szállított nekünk zápor-estőt, idejekorán való és későn való estőt. Elanynyira, hogy a »száraz barázdák szomjú hantja bőségben részegül; kihalt mezők göröngye, halma — vidám szinnel zsendül.« Megzöldült a pusztának mezője. Hisszük: a fa megtermi gyümölcsét. Reméljük; a szőlő is meghozza az ő gazdaságát. Valljuk: a jelen nem reménytelen. Látjuk: a jövendő nem kilátástalan. Hallani véljük az ígéretet: »kipótolom az esztendőket.«

De ne feledjünk egyet. Judának a prófétai ígéret megvalósulása e föltételtől tétetett függővé: »*térjetelek meg én hozzám teljes szívetek szerint, . . . kesergéssel is, sirással is.*« A megvalósulás föltétele reánk nézve is ez volt Ezt hiszem. Ezt vallom. Keseregtünk is. Sirtünk is. Ezekben határozódik a megtérés; a kegyelembe visszaesés. Visszaestünk a kegyelembe; mert elvitázhatatlan igazság, hogy *nagy buzgó szeretettel magához fogadta az Ur az ő földét és megkegyelmezett az ő népének.* Vigyázzunk! Nehogy kiessünk ismét a kegyelem karjai közül! Térjünk a mi Istenünkhöz teljes szívünk szerint! Emlékezzünk meg a napokról, melyekben olyan volt fejünk fölött az ég, miként az ércz és lábaink alatt a föld, miként a vas; a mikor eső helyett por és hamu adatott minékünk. Emlékezzünk meg a napokról melyekben mindennapi kenyérünk volt a »*jaj nekünk!*« . . . És vegyük eszünkbe, hogy akkor lesz valóban jaj nekünk, ha ismét mindennapi kenyérünk lesz a »*jaj nekünk!*« . . .

Molnár Imre

Világkrónika.

Japán—oroszháboru. A harctérről a következő hírek érkeztek: Londonból jelentik, hogy Korupatkin visszavonulása a legtelyesebb rendben történik. A japánok állandóan nyomon követik a Korupatkin csapatait. Korupatkin kiűritette Mukdent is egészen. Tokiói jelentés szerint a liaojangi ütközetben mindkét részről igen nagy volt a veszteség. Az eddigi megállapítás szerint az oroszok 29.000 embert vesztek el Liaojangnál, míg a japánok vesztesége 30.000 emberre tehető. Londonból jelentik, hogy a japánok Liaojangnál 132 eleséges kocsit, 38 hadiszerekkel telt szekeret, 98 darab teljesen ép ágyut és több ezer fegyvert ejtettek zsákmányul. Pétervárról jelentik, hogy az orosz harctéri betegápolók augusztus hónap folyamán 12300 sebesültet kötöztek be. Pétervári

jelentés szerint az oroszok eddig a háboruban 50000 embert vesztettek el. A csár elrendelte Korupatkinnak, hogy ne vonuljon hátrább, hanem ütközzék meg, de az orosz fővezér erre nem hajlandó. Port-Artur bombázása még mindig tart. A japán hadvezetőség azt hiszi, hogy Port-Artur mindössze egy hónapig bírja még ki az ostromot.

A belgrádi konak titkai. Belgrádban most bontják a régi konakot. A bontás alkalmával érdekes felfedezéseknek jöttek a nyomára. Kitűnt ugyanis, hogy Sándor király öltözőszobájából egy méternyi széles titkos földalatti folyosó vezetett át a palotából a Duna medre alatt a magyar partnak egyik titkos partjához. Erről a titkos alag-

Egyházi élet.

Papválasztás. A nagygalambfalvi ev. ref. egyházközség, mely *Kelemen* János, nyugalmazott lelkész, ötven évi hű szolgálata után jött ürese-
désbe, csak nem rég tartotta meg papválasztó gyűlését. A hivek bizodalma, teljes egyetértéssel, *Kádár* Dénes muzsnai paptársunk személyében összpontosult, és őt hívta meg, papjául. *Kádár* Dénes az ifjabb papi nemzedék egyik legképzet-
tebb tagja. A galambfalvi egyház pedig egy jól rendezett, vallásos hivekből álló egyház. Adja Isten, hogy az új pap és az egyház e kiváló, jó tulajdonságai teremjék meg nemes gyümölcseiket.

NÉGER LAKODALOM.

utról sokan tudtak Belgrádban, de hogy hol kezdődik és hová vezet azt senki, még maga a meggyilkolt király sem tudta. Sokszor kutatták a nyomát, de sehol nem találták. E titkos földalatti utat még Milos fejedelem ásatta, de gondja volt rá, hogy azt senki meg ne tudhassa. Találtak egy mély pinczét is, honnan mindenféle lánczokat, embercsontokat és különféle eszközöket hoztak felszínre. Megtalálták Milos fejedelem titkos téli-mulatókertjét is, hol elszáradt, elpusztult virágok és fák tanuskodnak arról, hogy ezt senki sem ismerte. A belgrádi nép ajakán mesés kincsek mondája élt, melyek a konak falai között lennének felhalmozva. Ezt a mondát komolyan vette még Sándor király maga is és a főbb hivatalnokok szintén. Keresték is sokat de eredménytelenül. Most a bontáskor az elrejtett helyen a falban megtalálták tényleg azt a vasszekrényt, melyről a monda beszélt, — de össze-vissza volt törve és telyesen üres volt. Ki tudja, hogy fordultak volna a dolgok, ha Sándor király ismeri a titkos földalatti folyosót és azon át jökor elmenekül.

Legyen *Kádár* barátunk kedves próféta a szülőföldön is.

Még egy adat. István király napjának a megünneplése Borsod vármegyében is kísértett. A borsodi ev. ref. egyházmegye jogorvoslatot kér az ellen, hogy a községi bírák és jegyzők ne háborgassák, törvény ellenére, a protestánsok hitbéli meggyőződését, mert az idén is több községben dob szóval tiltották be a mezei munkát. A köz-igazgatási bizottság 3624. sz. válaszában vallás sérelmet ugyan nem állapít meg: de a következő érdekes határozatot hozza: »Helytelenítjük, hogy a községi előljáróságok olyannal foglalkoznak, amihez semmi közük nincsen, mert ez a törvényben járatlan egyének előtt alkalmas azon tévhit keltésére, mintha a községi előljáróságok a mezei munka eltiltására s a nemzeti ünnep tartalmának meghatározására illetékességgel bírnának: ezen okokból felhívni határoztuk alispánunkat arra, hogy a községi előljáróságokat általában utasítsa, hogy az 1891. XIII. t.-cz. rendelkezései a mezei munkára nem vonatkoznak és saját jogkörében

mozogva, hasonló figyelmeztetések és felhívások kibocsátásától tartozkodják. Miskolcz, 1903. decz. 12. Báró Vay Elemér elnök.

A papnövendékek létszáma a kolozsvári ev. ref. papnevelő intézetben megszorodott. Ugyanis, az első évre beiratkozott 44 növendék; a második évre 36 növendék; a harmadik évre 37 növendék és a negyedik évre 19 növendék. Összesen: 136 növendék.

A fülei új templom megnyitása június hó 26-án történt meg egyszerű, de lélekemelő ünnepély keretében. Még 1897-ben kezdték volt meg az új templom építését és Isten segedelmével, ez évben be is végződött nagy öröme az egész községnek, de különösen az egyház öreg papjának, *Karácson Györgynek*. Az új templomba egy tizenkét változatú új orgonát is állítottak be. A megnyitás alkalmából *Karácson György* lelkész, ki már vállain 82 évvel, 51 év óta szolgálja az Ur szőlőjét Füleben: tartott egy rendkívül szép beszédet, hirdelve, hogy a templom *nem egyéb, mint Isteunek háza és a menynek kapuja*. (I. Móz. 28. 17.) A díszes szószékre ugyancsak a lelkész és családja ajándékozott egy 300 kor. értékű szék takarót ezen felirattal; »Egyháza iránti szeretetből, 51 éves papságának emlékére ajándékozta Karácson György ev. ref. pap és családja. Hímezte: Karácson Béláné, sz. Csia Ilonka. 1904. ápr. 24. A díszes új templom egészen a hűvek áldozatkész szeretetének és a lelkész buzgóságának a bizonyosága. Karácson bátyánknak — papságának e szép emléke alkalmából — azt kívánjuk, hogy ha már nem nyújthat neki református egyházunk 51 évi szolgálat után se egy kis, megérdemelt nyugalmat: találja meg a lélek igazi, boldogító nyugalmát még sokáig, jó egészségben, az Ur házában szépségében.

Feleségem imakönyvébe.

A buzgó imádság
Mennybe emel, oda:
Hol boldogtalanság
Nem létezik soha.

Ki szívvel lélekkel
A jó Istent kéri,
Melléje áll az Ur
S minden rosztól védi.

Imádkozz hát mindig,
Reggel, östve, délbe,
Igy az Istennel vagy
Fönn a magas égbe.

Kertész Albert.

Kegyesség útja.

A szegény fiu.

Párisban történt — úgy beszélnek, hogy egy inségben levő, tehetetlen házaspár elküldötte egyetlen fiát koldulni. A szegény gyermek előtt szokatlan volt a kenyérszerzésnek e módja. Két napig hiába járt fel- s alá az utczákon, hiába könyörgött, nem kapott még annyi alamizsnát sem, hogy éhségét lecsillapította volna. Elgyengülve rogyott össze egy utczasarkon s éhségében sirt keserve. Arra ment egy koldusfiu s szánakozva kérdezte: miért sirsz? A szegény kiéhezett sirva panasolta: már két napja egy falat sem volt szájamban.

»En szintén éhezem — mondá a másik, és nincs több kenyérem ennél, de mivel te éhesebb vagy, megosztom veled. Vedd ezt a részt, ez nagyobb — nekem elég lesz a kisebbik is.«

Hányan tanulhatnánk ebből könyörülő szeretetet?

A megtért katona.

Az 1830-iki francia forradalom harczi után megteltek a kórházak sebesültekkel. Egy ilyen betegekkel zsúfolt kórház papja meglátogatta a sebesült katonákat és mindeniket vigasztalni próbálta.

Egyik teremben feküdt egy sebesült, kiről az orvosok valósággal csodákat beszéltek, hogy rettenetes sebei daczára is még él. A pap meglátogatta őt is. És így szólta meg: »Barátom, azt mondták, hogy maga nagyon szenved.« A beteg erre így felelt: »Kérem, nézze meg a mellem, emelje fel a takarót.« — A pap felemelte és borzadva látta, hogy e szerencsétlennek mindkét karja hiányzik. A katona észrevette a pap borzalmát és arra kérte, hogy emelje fel lábairól is a takarót. A pap felemelte és látta, hogy lábai is hiányzanak.

»Oh kedvesem — rebegette a pap — de sajnálom lelkemből.«

»Ne! ne sajnáljon engem; azt kaptam, amit megérdemeltem. Sok rosszat tett az elveszet két kéz, sok bűnben fáradt a levágott két láb. Ezekre is eljött a fizetés.«

Hányan gondolhatnák meg a *fizetés* rettenetes napját, míg nem késő?!

Ki a hatalmasabb?

Egy király elment egykoron az országa előkelőivel a tengerpartra sétálni. Az udvaroncok dicsőítették hatalmát, beszéltek erejéről és egyik közülök azt találta mondani, hogy a király országok és tengerek felett is uralkodik.

A király e hizelgőt meg akarva szégyeníteni, leült a tenger vizéhez, a milyen közel csak ülhetett és így szólott: »Tenger azt parancsolom neked, hogy hozzám ne közelíts, se a ruhámat be ne vized.«

A hullámok pedig csak mentek utjokon. Hamar átázott a királyi köntös. Akkor a király így szóló kisérőihez: Lássátok! a ti hatalmas

királyotok, ki országok és tengerek Ura, nem parancsol egyetlen csepp víznek sem, mert a ruhája egészen átázott.

Föld hatalmasai, a ti hatalmatok olyan, hogy egy csepp víznek sem parancsolhattok.

Az erős kormányos.

Nagy vihar volt a tengeren, a hajós nép elveszítette fejét, az utasok kétségbeesetten kiáltottak, s mindenki meg volt rémülve; csak egy kis leány rakosgatta nyugodtan a kormányos hidja alatt bábit meg játék szereit. A vihar elállván — több utas, kinek feltűnt a leányka nyugodtsága a vész közepette, — megkérdezte, miként lehet az, hogy a veszélyben olyan nyugodt volt, egy cseppet sem félt.

»Nem féltém« — válaszolt a kis leány, — mert az én papám kormányozt.

Vajha e kis leány hite lakozna szívünkben.

Osváth Lajos.

Élet igazságok

A vallása iránt közönyössé lett népnek megromlik az erkölce; az erkölcstelen nép sorsa pedig végpusztulás.

Arra törekedjél, hogy ne hivatalodért téged; hanem hivatalodat tiszteljék éretted, mint az öreg Zakariás.

A házi életnek minden öröme Istenhez, az áldások osztogatójához, vezéreljen.

Az Idvezítőnek Betlehembben kelle születnie; az Isten intézkedése szerint történt ez is. A legcsekélyebb, a legtítkosabb körülményeket is Isten kormányozza.

Az emberiség legtöbb boldogítói alacsony sorsból származtak; alacsony sorsáért senkit meg ne vess, le ne nézz.

A természet szépsége, a csillagok pompája vezéreljenek téged mindezeknek felséges alkotójához.

A gonosz ember szive és szája ritkán egyeznek egymással; ne higgy az álnok mézes beszédnek; mikor legszebben szól, legrútabbat akar.

Te se légy rosszabb a keleti bölcséknél; vigy ajándékot Jézusodnak; nem aranyot, sem ezüstöt, hanem szivedet és életedet.

A nemes lélek nemcsak annak a jónak örvend, minek áldásaiban maga is részesülhet; öröm neki az is, a mi csak az utókor számára viruland. —

Az agg kornak legszebb vigasztalója a vallás.

Isten az övéit mindig meg tudja tartani; eszköz dolgában szükségét nem szenved. Jób. 5. 12. 13.

Életed után a te gyermekkorodban is ezer meg ezer veszély olalkodott s hogy tőlük még is megmenekültél, adj hálát érette az Istennek.

Mily borzasztó kegyetlenségekre csábit a félelem és az uralkodásvágy!

Mai képünkhöz.

A hány ház, annyi szokás — azt mondja a közmondás. Hogy nálunk hogyan folynak le a lakodalmak: azt jól tudja mindenki. Másképpen megy itt is majdnem minden vidéken. És ismét különbözik a köznép lakodalmi szokása a művelt osztály szokásaitól. De már olyan szokás sehol sincs nálunk, mint a négereknél. A mint képünk mutatja, a menyasszonyt egy gyalog kocsin tolják és mellette halad a násznép. Ez a jelenet egy uri lakodalmi menetet ábrázol. Így lakodalmaznak a négerek.

Vegyes hírek.

A két éves katonai szolgálati időre vonatkozó javaslattal már elkészült a közös hadügy-miniszter. A javaslatot kiadta a magyar és osztrák hadügyminiszternek, hogy tanulmányozzák, s majd az őszön terjesszék a törvényhozás elé. Ugy mondják, hogy a két éves katonai szolgálat több pénzbe kerül, mint a három éves s e mellett még az ujoncz létszámot is fel kell emelni.

Hazafiatlan oláh lelkész. Az abrudbányai anyakönyvi hivatal egy magyar nyelvű megkezesést küldött Gábor Demeter gör. keleti lelkészhez. A román lelkész az átiratot nem fogadta el, hanem visszaküldte az anyakönyvi hivatalhoz, ilyen tartalmu levél kíséretében: Az iratot visszaküldöm, mert én nem értem a ti nyelveteket! Csak azt szeretnők tudni, hogy ez a hazafiatlan oláh pap, miért nem megy ki Oláhországba, ha nem akarja magát alávetni a magyar állam törvényeinek?

A »Gotterhalte« és a másik oláh pap. A szatmármegyei Apa községben a napokban volt a gör. keleti templom új tornyának felszentelése. Az ünnepély keretében kellett a toronyra a keresztet is elhelyezni. Véber János bádigos mester már a torony tetején volt, a mikor Pap János lelkész a »Gotterhalte«-t kezdte a cigányokkal huzatni. Véber erre lekiáltott: — Addig a keresztet nem teszem fel a toronyra, míg az a gyűlölt nóta el nem hallgat! A lelkész tovább huzatta a »Gotterhalte«-et, mire Véber fenyegetni kezdte az alul összegyűlt románokat, hogy a keresztet rájuk dobja, ha tovább huzatják a hirhedt néphimnusz. A jelenlevő magyar emberek is fenyegető álláspontot foglaltak el, mire nagy nehezen elhallgattatta a hazafiatlan oláh lelkész a »Gotterhalte«-t. Erre aztán Véber elhelyezte a keresztet.

A belügyminiszter körrendeletet intézett a hatóságokhoz, melyben tudatja, hogy az Egyesült-államok szenátusa újra megszigorította a bevándorlási rendszabályokat. Elhatározta ugyanis, hogy mindenkit, aki kivándorlási célból Amerikába érkezik, a kikötőben tizennégy napig visszatartanak s ezalatt szigorú vizsgálatnak vetik alá, hogy mennyi pénze van s nem fog-e a közel jövőben közsegélyre szorulni? Betegeknak a partra-

szállást nem engedik meg. Nem engedik -partra szállani azokat sem, akik számára idegenek váltottak hajójegyet, esetleg akiknek amerikai rokonaik váltották meg a jegyet. Kivételt csak oly nők és kiskorú gyermekek képeznek, akiknél a családfő már kinn lakik és maga után hozatja a családját. Ebben az esetben azonban az illetőnek magának kell a hozzátartozóiért jelentkeznie és bebizonyítania, hogy az újabban érkezetteket eltartani képes. A többieket a hajó, amelyen érkeztek, rögtön visszazállítani köteles. A miniszter felhívta a törvényhatóságokat, hogy ezt az új rendszabályt hozzák tudomásra mindazoknak, akik Amerikába szóló utlevelet kérnek.

Szénné égett gyermek. Debreczenben, a Trenka-féle malom mögött levő dinnyeföldeken egy hétéves fiú megdöbbenő szerencsétlensége játszódtott le a napokban. Fábián János odavaló lakos kiment dinnyeföldjére és a magával vitt elemózsiát lepakolva, egy kis szalma-kunyhóban helyezte el, melynek őrizetét Ferencz fiára bízta. Ő aztán munkához látott. A kis fiúnak kezébe akadtatyja gyufás skatulyája, melyből egymásután gyujtogatta a gyufákat s lánggra lobbantotta a szalmakunyhót. A gyermek megmentésére siető apa már csak szénné égett hullára akadt az elpusztult kunyhóban.

Emlékoszlop a bileki temetőben. A tavaly történt, hogy a hadgyakorlatok alkalmával Bileknél, meghalt tizenkét magyar fiú. Most a halálos menetelés tizenkét áldozatának közös sirját a bileki katonai temetőben emlékoszloppal jelölték meg, amelyet augusztus 30-án lepleztek le katonai ünnepséggel. A 12. gyalogezrednek az a része, amely Bilekben állomásozik, teljes diszben kivonult a sírhoz, hogy megadja a végső tisztességet szerencsétlenül járt bajtársainak. A kőoszlop harmadfél méter magas; két oldalán bele van vésve a tizenkét katona neve, elől pedig a következő sor jelzi gyászos sorsukat: »Maghaltak kötelességük teljesítése közben«. Az emlékoszlop fölírása német, pedig akik alatta nyugosznak, mind magyar fiúk voltak.

Szegedi czipésziparosok a rossz fizetők ellen. Szegeden a czipésziparosok mozgalmat indítottak a rossz fizetők ellen. Megállapodtak egymás között és nem hiteleznek többé annak, aki »rossz adós« hírében áll. A czipészek jogos elkeseredésükben e célból táblákat is függesztenek üzleteik ajtajára, amelyeken figyelmeztetik a vásárló közönséget, hogy: »Hitel nincs, megrendeléseknél megfelelő előleg kéretik«.

Egy pap botlása: Hajdu-Böszörmény város papja, *Zsigmond Sándor*, a ki esperes és egyházkerületi főjegyző is: a reája bizott hivatalos pénzekből 37 ezer koronát elköltött. A gyűlés előtt töredelmesen bevallotta hibáját és ígerte, hogy az elköltött pénzt vissza fizeti; egyben bejelentette, hogy mindkét állásáról lemond. Igazán szomorú jele az időknek, mikor a hit- és erkölcs őrei ilyen rettentő nagy hibákba esnek. A földi igazság szolgáltatás bizonyára, méltán megtízelt a hűtelen sáfárnak.

Nők az egyetemen. A vallás és közoktatási miniszter egy szigorú rendeletet adott ki, hogy ezután csak a jeles és jó érettségit tett kisasszonyokat vegyék fel az egyetemre. Erre a tudós kisasszonyok küldöttségileg mentek a miniszterhez és kérték, hogy vonja vissza rendeletét. A miniszter szívét meglágyította a szép kérés, mert rendeletét oda módosította, hogy csak a tanári pályára menők elé gördít akadályt, míg az orvosi és gyógyszerészeti pályára mehetnek szabadon.

Ujságírók gyűlése. Bécsben az elmúlt héten tartották meg a különböző országok hírlapírói a kilencedik nagygyűlésüket. Képviselve volt ezen a gyűlésen Európa minden országa, sőt megjelentek az amerikai ujság írók küldöttei is. A gyűlésen a királyt Rainer főherceg képviselte, a ki szép beszéddel üdvözölte az ujságírókat. Arról tanácskoztak az ujságírók, hogy nehéz, de szép feladatuk megoldásában miképpen járhatnak el egyöntetűen és a támadásokkal szemben miképpen védjék meg magukat. A magyarországi ujságírók Rákosi Jenő elnöke alatt vettek részt a gyűlésen.

Oroszország Smila nevű városában nagy zsidó-ellenes zavargások voltak. A zavargás úgy kezdődött, hogy egy zsidó kereskedő megvert egy parasztasszonyt, mert ez azzal gyanúsította, hogy gabonát lopott. Erre nagy néptömeg verődött össze, mely bejárva a várost 100 házat és 150 üzletet, mely zsidók tulajdona volt, kifosztott. A véres kimenetelű zavargásnak a rendőrség vetett véget.

Agyonlőtt körjegyző. Kádár György maroscsügedi körjegyzőt a napokban agyonlőtték. A jegyző éppen íróasztalánál ült, amikor az udvarról ismeretlen tettes belőtt az irodába. A golyó Kádár tüdejét furta át. A gyilkos merénylőt még nem sikerült kikutatni.

A kolozsvári csendőrök mint tűzoltók. A belügyminiszter elrendelte, hogy a m. kir. csendőrlégénység is megtanulja ezután a tűzoltással járó feladatokat. Kolozsvárt már meg is nyílt a csendőrök tűzoltási tanfolyama. A tanfolyamot Polcz Rezső főparancsnok nyitotta meg és vezeti. A tanfolyamon 75 csendőrt képeznek ki, elméletileg gyakorlatilag.

Tűzkárok az 1904. évi július havában. A m. kir. központi statisztikai hivatal kimutatása szerint a magyar birodalomban 1904. évi július hónapban 2.146 községben 3.108 tüzeset fordult elő 8.824 károsulttal és 13, 281.824 korona kárösszeggel. Ebből a szoros értelemben vett Magyarországra 1889 károsult község és 2820 tüzeset esik, 8361 károsulttal és 12,503.493 korona kárösszeggel. Legtöbb kárt szenvedett: Sáros vármegye 1,166.984 K. kárösszeggel; Trencsén várm. 941.773 K. kárösszeggel; Heves várm. 750.044 K. kárösszeggel; Zemplén várm. 711.330 K. kárösszeggel; Liptó várm. 485.866 K. kárösszeggel; Torontál várm. 435.513 K. kárösszeggel; Szabolcs 378.488 K. kárösszeggel; Nyitra 374.143 korona kárösszeggel.